

NOVINKY VO FARMAKOTERAPII: KATEGORIZÁCIA OD 1. JÚLA 2008

Dagmar Hroncová

Nekomerčné vzdelávacie centrum Mediforum, Bratislava

Do zoznamu liečiv a liekov hrađených alebo čiastočne hrađených na základe zdravotného poistenia sa zaradi podľa návrhu kategorizačnej komisie Ministerstva zdravotníctva SR s účinnosťou od 1. júla 2008 niekoľko novinek. Do kategorizácie v SR po prvýkrát pribudne niekoľko nových účinných látok (molekúl) a rozširuje sa aj ponuka vakcín. Pre praktických všeobecných lekárov sa z preskripčného obmedzenia neuvolňujú žiadne ďalšie prípravky.

Via pract., 2008, roč. 5 (4/5): 221

Toviaz (fesoterodín) sa používa u pacientov so **syndrómom hyperaktívneho močového mechúra** na liečbu sprievodných symptómov, ako sú zvýšená frekvencia močenia, naliehavá potreba močiť a urgentná inkontinencia. Fesoterodín je anticholinergikum, ktoré účinkuje blokovaním tzv. muskarínových receptorov v tele a v močovom mechúre. Spôsobuje to uvoľnenie svalov, ktoré vypudzujú moč z močového mechúra a dochádza tak k zmenám v sťahovaní svalov pri postupnom naplňovaní mechúra a k zvyšovaniu jeho kapacity. Preskripčné obmedzenie (PO): GYN, URO.

Truvada (tenofovir dizoproxil a emtricitabín) je fixná kombinácia určená na kombinovanú **antiretrovírusovú terapiu dospelých infikovaných HIV-1**. Obsahuje dve účinné látky – tenofovir-dizoproxil a emtricitabín patriace do skupiny inhibítorov reverznej transkriptázy (NRTI). Liek Truvada, ktorý sa užíva v kombinácii najmenej s jedným ďalším antivírusovým liekom, znižuje množstvo HIV v krvi a udržiava ho na nízkej úrovni. PO: INF.

Vectibix (panitumumab) je indikovaný ako monoterapia na liečbu pacientov s metastatickým **kolorektálnym karcinómom** s expresiou EGFR s nezmutovaným (wild-type) KRAS. Panitumumab je monoklonálna látka a viaže sa na receptor EGFR. To spôsobuje, že bunky tumorov už nemôžu prijímať správy prenášané prostredníctvom EGRF, ktoré potrebujú na rast, vývoj a šírenie do metastáz. Vectibix sa používa vtedy, keď zlyhala chemoterapia obsahujúca fluoropyrimidín, oxaliplatinu a irinotekan. PO: ONK.

Tasigna (nilotinib) sa používa pri liečbe chronickej fázy a akcelerovanej fázy **chronickej myelocytovej leukémie** (CML) s pozitívnym chromozómom Philadelphia u dospelých s rezistenciou alebo intoleranciou voči predchádzajúcemu druhu liečby vrátane imatinibu. Liečivo nilotinib patrí do skupiny inhibítorov proteínkináz a pôsobí hlavne blokovaním „Bcr-Abl“ kinázy, čím pomáha kontrolovať šírenie

leukemických buniek. Tasigna patrí medzi lieky označované ako lieky na ojedinelé ochorenia (orphan drugs). PO: HEM, ONK.

Neurobloc (botulotoxín typu B) je určený na liečbu **cervikálnej dystónie**, tiež známej ako tortikolis. Ide o poruchu, pri ktorej sa sťahujú svaly krku, čo spôsobuje abnormálny pohyb a skrútenie krku a nezvyčajnú pozíciu hlavy. Botulotoxín znižuje uvoľňovanie acetylcholínu spôsobujúceho sťahovanie svalov. Pri podaní priamo do svalu spôsobí lokalizovanú paralýzu, čo vedie k zmierneniu alebo zabráneniu v sťahovaní svalov a tam k zmierneniu symptómov cervikálnej dystónie. PO: NEU.

Zonegran (zonisamid) sa používa ako prídavná liečba v **antiepileptickej liečbe** dospelých s parciálnymi záchvatmi. Zonisamid blokuje sodíkové a vápnikové kanály na povrchu nervových buniek, bráni nervovým bunkám v synchronizácii a v abnormálnej elektrickej činnosti v mozgu, čo znižuje šance na epileptický záchvat. Zonisamid tiež pôsobí na neurotransmitter GABA, čo môže pomôcť pri stabilizácii elektrickej činnosti mozgu. PO: NEU.

Invega (paliperidón) je liek určený na liečbu **schizofrénie** a patrí medzi atypické antipsychotiká. Paliperidón účinkuje najmä tak, že zablokuje receptory pre neurotransmitter dopamín a 5-hydroxytryptamín (serotonín), ktoré sa podieľajú na schizofrénii. Paliperidón zablokovaním týchto receptorov pomáha normalizovať aktivitu mozgu a zmiernovať symptómy. PO: PSY.

Hexvix (hexaminolevulinát) slúži len na **diagnostické použitie pri rakovine močového mechúra**, hlavne na detekciu karcinómu *in situ*, u pacientov s vysokým podozrením alebo s potvrdenou rakovinou močového mechúra. Je doplnkom štandardnej cystoskopie v bielom svetle. Po instilácii hexaminolevulinátu a následnej iluminácii modrým svetlom, fluorescencia jasne zvýrazní premalígne a malígne lézie vyžarujúce červené svetlo (kvôli zvýšenej akumulácii

porfyrínu v léziách). Pri cystoskopii v modrom svetle bolo diagnostikovaných podstatne viac karcinómov *in situ* (CIS) a papilárných lézií. PO: URO.

Fendrix je očkovacia látka proti infekcii vírusom hepatitídy B (HBV) vyvinutá pre pacientov s renálnou insuficienciou vo veku od 15 rokov, vrátane pacientov pred hemodialýzou a hemodialyzovaných pacientov. Títo pacienti sú obzvlášť vystavení nakazenými. Účinok vakcíny Fendrix je preto posilnený prostredníctvom adjuvans AS04C. PO: NEF.

Priorix Tetra, Boostrix a Boostrix Polio sú kombinovanými vakcínami s čiastočnou úhradou zo zdravotného poistenia a rozširujú možnosti aktívnej imunizácie popri očkovacích látkach plne hrađených v rámci povinného očkovania.

Priorix Tetra je očkovacia látka indikovaná na aktívnu imunizáciu proti osýpkam, príušniciam, ružienke a ovčím kiahňam u detí vo veku od 11 mesiacov do 12 rokov vrátane. PO: PED.

Boostrix je vakcína určená na podanie posilňovacej očkovacej dávky jedincom vo veku od štyroch a viac rokov proti záškrtu, tetanu a čiernemu kašľu (s acelulárnou zložkou pertussis). BEZ PO.

Boostrix Polio je vakcína určená na podanie posilňovacej dávky jedincom od štyroch rokov veku proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu (s acelulárnou zložkou pertussis) a detskej obrne. PO: PED.

Ing. Mgr. Dagmar Hroncová

Mediforum, nekomerčné vzdelávacie centrum spoločnosti GlaxoSmithKline Galvaniho 7/A, 821 04 Bratislava 2
e-mail: dagmar.d.hroncova@gsk.com

Referencie

1. www.emea.europa.eu
2. www.mzsr.sk
3. www.sukl.sk